

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 169g/2024

privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 61 alin. (5) și 68 alin. (10) din
Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012

*(soluționarea contestației de către instanța de insolvență în cazul în care
comitetul creditorilor nu a fost format)*

CHIȘINĂU

13 februarie 2025

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
nei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea nei Dina Musteața, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 9 august 2024,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 13 februarie 2025, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 61 alin. (5) și 68 alin. (10) din Legea insolvențității, ridicată de dl avocat Vasile Lungu, în interesele nei Anna Mazur, lichidator al SRL „Adelun Confectionary”, în dosarul nr. 2i-179-2/2021, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul central.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl judecător Vitalie Gușan de la Judecătoria Chișinău, sediul central, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiilor principale

3. Prin Hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul central, din 13 mai 2021, a fost intentat procesul de insolvențitate în privința *Adelun Confectionary*, iar dna Anna Mazur a fost desemnată administrator al insolvențității.

4. La 9 iulie 2021, administratorul insolvențității a depus la instanță tabelul definitiv al creanțelor împotriva patrimoniului debitorului *Adelun Confectionary*. Pe baza acestui tabel, creanța SRL „Ungar” a fost înscrisă la rubrica creditori chirografari de rangul V. Nefiind contestată, a fost validată conform tabelului.

5. Prin Încheierea Judecătoriai Chișinău, sediul central, din 24 octombrie 2022, în privința debitorului *Adelun Confectionary* a fost aplicată procedura falimentului, iar dna Anna Mazur a fost desemnată în calitate de lichidator.

6. Ulterior, printr-un contract de cesiune a creanței, *Ungar* a cesionat cu titlu oneros către SRL „Bulevard Trade” creanța față de *Adelun Confectionary*.

7. La 1 martie 2023, *Bulevard Trade* i-a solicitat nei Anna Mazur includerea în calitate de creditor în Tabelul definitiv consolidat.

8. Prin decizia din 6 martie 2023, dna Anna Mazur, lichidator al *Adelun Confectionary*, a restituit solicitarea *Bulevard Trade* fără examinare.

9. La 10 martie 2023, pentru că nu a fost de acord cu decizia lichidatorului, *Bulevard Trade* a formulat o contestație împotriva măsurilor luate de lichidator cu privire la neincluderea creanței sale în Tabelul definitiv al creanțelor pe baza articolului 68 alin. (10) din Legea insolvenței.

10. Prin Încheierea Judecătorei Chișinău, sediul central, din 29 aprilie 2024, s-a admis contestația formulată de *Bulevard Trade*.

11. Ulterior, la 26 iunie 2024, *Bulevard Trade* a formulat o contestație împotriva măsurilor luate de lichidator pe baza articolului 68 alin. (10) din Legea insolvenței.

12. În cadrul ședinței de examinare a contestației, dl avocat Vasile Lungu a ridicat, în interesele dnei Anna Mazur, excepția de neconstituționalitate a articolelor 61 alin. (5) și 68 alin. (10) din Legea insolvenței.

13. Prin Încheierea din 25 iulie 2024, Judecătoria Chișinău, sediul central, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

14. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 26 Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

[...].”

15. Prevederile relevante ale Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 sunt următoarele:

Articolul 61 Atribuțiile și răspunderea membrilor comitetului creditorilor

„(1) În perioada dintre adunările creditorilor, reprezentarea intereselor creditorilor, adoptarea de hotărâri ce vizează problemele stringente ale procedurii, supravegherea activității

administratorului de insolabilitate/lichidatorului, a executării hotărârilor adunării creditorilor, a hotărârilor și încheierilor instanței de insolabilitate țin de atribuțiile comitetului creditorilor.

(2) Comitetul creditorilor se subordonează adunării creditorilor și este supravegheat de instanța de insolabilitate. El prezintă adunării creditorilor și, după caz, instanței de insolabilitate dare de seamă privind activitatea sa din perioada de raportare. În cursul derulării procedurii, instanța de insolabilitate poate cere asistența comitetului creditorilor sau a unui delegat al acestuia. Comitetul creditorilor trebuie să se informeze cu privire la mersul afacerilor și să verifice documentele de evidență contabile, soldul și rulajul banilor în conturile de acumulare.

[...]

(5) **În cazul în care comitetul creditorilor nu este format sau împuternicirile lui au încetat, acestea sunt exercitate de adunarea creditorilor. Împuternicirile comitetului creditorilor nu pot fi delegate niciunei alte persoane.**

[...]”.

Articolul 68

Exercitarea de către administrator/lichidator a atribuțiilor

„[...]”

(10) **Reprezentantul debitorului, orice creditor pot face contestație împotriva măsurilor luate de administrator/lichidator. Instanța de insolabilitate va soluționa contestația în termen de 10 zile de la înregistrare, cu citarea contestatorului, a administratorului/lichidatorului și a comitetului creditorilor, având dreptul să suspende, la cererea contestatorului, executarea măsurii contestate.**

[...]”.

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

16. Autorul sesizării susține că normele contestate omit să reglementeze cine sunt participanții la examinarea contestațiilor depuse împotriva măsurilor luate de administrator/lichidator în cazul în care nu este constituit un comitet al creditorilor. Astfel, în cazul în care nu a fost constituit un comitet al creditorilor, interesele creditorilor la examinarea contestațiilor urmează a fi reprezentate de adunarea creditorilor sau de un reprezentant desemnat de aceasta. În situația prezentată, autorul motivează că interesele creditorilor validați nu sunt reprezentate de nimeni la examinarea contestației formulate, astfel, există un risc major ca instanța de insolabilitate să examineze contestația în lipsa unui participant. În aceste condiții, creditorilor validați ai debitorului li s-ar încălca dreptul de acces la justiție.

17. Autorul sesizării pretinde că dispozițiile contestate sunt contrare articolelor 1 alin. (3), 20, 23, 26 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

18. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

19. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea insolabilității, ține de competența Curții Constituționale.

20. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

21. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie articolele 61 alin. (5) și 68 alin. (10) din Legea insolvenței. După cum rezultă din sesizare, un creditor care și-a dobândit creanța printr-un contract de cesiune a formulat o contestație împotriva acțiunilor lichidatorului debitorului insolvent. Prin urmare, Curtea admite că norma contestată ar putea fi aplicată la examinarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate. Curtea observă că articolele contestate nu au mai constituit anterior obiect al controlului constituționalității din perspectiva acestor critici.

22. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că omisiunea legislativă poate constitui obiect de examinare al Curții Constituționale dacă această omisiune afectează un drept fundamental (a se vedea, în acest sens, HCC nr. 12 din 6 aprilie 2021, § 35). Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea HCC nr. 12 din 6 aprilie 2021, § 29; HCC nr. 16 din 20 mai 2021, § 31).

23. Curtea reține că autorul sesizării a menționat incidența articolelor 1 alin. (3) (*preeminența dreptului*), 20 (*accesul la justiție*), 23 (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*), 26 (*dreptul la apărare*) și 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) din Constituție.

24. În jurisprudența sa, Curtea a notat că articolul 1 alin. (3) din Constituție comportă un caracter general și reprezintă un imperativ care stă la baza tuturor reglementărilor. Această normă nu poate fi invocată de sine stătător, ci numai în coroborare cu o altă prevedere din Constituție, care trebuie să fie aplicabilă (DCC nr. 56 din 19 aprilie 2022, § 25). Totodată, Curtea precizează că și articolele 23 și 54 din Constituție nu au o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabile, autorul sesizării trebuie să demonstreze existența unor ingerințe în drepturile fundamentale garantate de Constituție. Doar în cadrul analizei caracterului justificat al ingerinței abstracte în drepturile fundamentale garantate de Constituție Curtea poate pune în operă prevederile acestui articol (DCC nr. 112 din 15 iulie 2021, § 22).

25. Referitor la incidența articolelor 20 și 26 din Constituție, Curtea menționează că aceste articole devin incidente atunci când unei persoane îi este restricționat dreptul de acces la justiție sau dreptul la apărare în cazul în care în privința acestuia a fost emis un act care îi afectează drepturile și libertățile fundamentale.

26. În această cauză, Curtea constată că autorul sesizării invocă, în calitate de lichidator, o eventuală omisiune legislativă care îi vizează pe creditorii unui debitor insolvent.

27. Curtea notează că pretinsa omisiune nu afectează în mod direct drepturile și libertățile fundamentale ale lichidatorului, de vreme ce acesta nu acționează în interes personal, ci în interesul bunei desfășurări a întregii proceduri (DCC nr. 152 din 19 octombrie 2021, § 21). Acțiunile lichidatorului sunt orientate spre păstrarea, majorarea și valorificarea cât mai eficientă a masei debitoare prin toate mijloacele legale disponibile, pentru executarea cât mai deplină a creanțelor creditorilor (a se vedea articolul 68 alin. (2) din Legea insolvenței). Așadar, Curtea reține că pretinsa problemă de constituționalitate pe care o ridică autorul sesizării nu-l vizează în mod direct (a se vedea DCC nr. 9 din 31 ianuarie 2023, § 24; DCC nr. 97 din 10 august 2023, § 25). În jurisprudența sa, Curtea a stabilit că poate verifica

constituționalitatea prevederilor contestate dacă de eventuala soluție ar profita autorul excepției. În această cauză, eventuala neconstituționalitate a prevederilor contestate nu i-ar servi autorului excepției, ci creditorilor.

28. În acest context, Curtea reiterează că excepția de neconstituționalitate privește, în primul rând, situația concretă a părții lezate în drepturile sale prin norma criticată. De invocarea unei excepții de neconstituționalitate trebuie să profite, în primul rând, autorul acesteia, în caz contrar acest instrument riscând să devină unul simulat, o *actio popularis*, pierzându-se, în aceste condiții, caracterul concret și efectiv al excepției (a se vedea DCC nr. 18 din 9 februarie 2021, § 26; DCC nr. 51 din 19 aprilie 2022, § 29; DCC nr. 9 din 31 ianuarie 2023, § 25).

29. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g) și 140 din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

D E C I D E

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 61 alin. (5) și 68 alin. (10) din Legea insolvenței, ridicată de dl avocat Vasile Lungu, în interesele dnei Anna Mazur, lichidator al SRL „Adelun Confectionary”, în dosarul nr. 2i-179-2/2021, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul central.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 13 februarie 2025
DCC nr. 26
Dosarul nr. 169g/2024